

Škola v Kladské- můj vstup do života

Do školy v Kladské a tím i do života jsem vstoupil 1. září 1947 . . v doprovodu maminky a starší sestry. Slavnostní nálada prvňáka přecházela chvílemi v pocit vzrůstajícího napětí. To bylo přímo úměrné tomu ,jak se nedlouhá procházka z našeho bytu ve Slovenské ulici blížila k cíli. Zkušenosti starších generací mně zprava i zleva sdělovaly že ve škole nesmím nikterak zlobit , vyrušovat byť jen tichou mluvou, že musím mít ruce za zády, a tak podobně. Sankce , které by mi v případě nekázně hrozily nebyly ledajaké. Stát za trest v koutě nebylo zdaleka to nejhorší. Hovořilo se i o rákosce případně i ne příliš lákavé možnosti klečct celou hodinu v koutě na struhadle.. Některé z těch trestů byly asi ve školství skutečně uplatňovány, ale možná tak za Marie Terezie.

A teď si představte , že takhle vyděšených prvňáčků kluků i dívek se nás tam sešla plná třída. Všem , co do nás doma takhle rodiče „preventivně“ nahustili jsme naprosto věřili. My poválečně děti jsme totiž neměly, žádnou průpravu z mateřské školky. A tahle sešlost vystresovaných vrstevníků byl náš vůbec první kolektiv, v němž jsme měli napříště trávit dlouhé dny, týdne , měsíce a léta. Nikdo tam nepoznával „ kamaráda ze školky “ a tak nedůvěřivé prohlížení neznámých tváří budoucích spolužáků a spolužaček k našemu uklidnění zcela očividně nepřispívalo. Vždyť to co jsme z nich mohli vyčíst byla úzkost z neznáma, stejná případně i vyšší, než byla ta naše. A to navzdory

tomu , že okolí vypadalo vcelku sympaticky. Převážně jsme se dostavili slavnostně vyšňořeni. Tak já si třeba vzpomínám , že moje nejhezčí budoucí spolužačka Věrka měla stejný klobouček i kostýmek jako její elegantní maminka. Já jsem měl též slušivý oblek a moji první dětskou kravatu na gumičku. Na černém podkladu byla zdobena červenými květy růží a zeleným listovím. Velkými okny štědře pronikalo zářijové sluníčko a povzbudivě se zelenaly větve okolních stromů. Zeleň vůbec převažovala. Nejen na stromech a na mé první kravatě, ale hlavně na lavicích. Byly to staré ,těžké dřevěné lavice, které toho už hodně pamatovaly možná ještě Rakousko – Uherskou c. a k.monarchii.Vrchní desky těchto historických „stařenek“ byly však čerstvě nalakovány tmavě zelenou barvou. Barva sice již oschla , ale stále pronikavě voněly tím lakem, jako ostatně celá škola vyzdobená vlajkami vítězů osvoboditelů a též našich i spojeneckých státníků.V téhle naší první škole bylo zkrátka všechno obrovské . Vysoké stropy, dlouhé chodby masivní dveře a schodiště. A v tom ztraceni , my malí, vyděšení a bezradní ...

Tahle naše vnitřní „ vibrace “ a vědomí toho že jsme poprvé vykročili samostatně do života dopadly bumerangovým efektem zpátky na naše maminky.Slzelý dojetím nad tím, že jejich miláckové už jdou sami do života a i my jsme se jim v tom v tom „ slzavém údolí “ snažili vyrovnat, a občasnými tichými vzlyky dokázat maminkám, že ani my nejsme bez citu.

Přitom ta neznámá paní, která opakovaně tvrdila, že bude naše paní učitelka, na první pohled vůbec nevypadala zle. Dáma mírně prošedivělá zjevu spíše laskavě – babičkovského nás ujišťovala, že v tento slavnostní den se ještě vůbec nebudeme učit, že si prožijeme ten slavnostní okamžik vstupu do školy a tak podobně. Ale ani její laskavá slova se vzrůstajícím napětím provázeným vzlyky maminek i dětí moc nenadělala. Paní učitelka se tedy rozhodla uklidnit atmosféru s naší aktivní pomocí či spíše svépomocí. Slovy. „ Proč bychom se nemohli teď tady všichni dohromady trochu pobavit. Kdo z vás, děti, umí nějakou hezkou básničku nebo písničku, může nám ji tady zarecitovat, nebo zazpívat...“

No tak, to byl teda vrchol! Ta neznámá paní po nás už po prvních minutách ve škole něco chce. A tak se moji budoucí spolužáci v naprosté panice sunuli raději rovnou pod lavice. Schovat se, ukrýt nebýt rozeznatelný. To byl původně i můj okamžitý bezprostřední úmysl. Taková chvíle nenabízela lepší východisko než splynout s kolektivem v konejšivém anonymním příšeří. Nakonec však ve mně zvítězil rodící se „showman“. Po krátkém zaváhání jsem se neodolatelně váben životní šancí první publicity a zviditelnění sunul zcela opačným směrem, než panicky se ukrývající kolektiv. Postavil jsem se kurážně nad vylištěnou lavici a zazpíval „a capella“ parodii na světoznámou Vejvodovu polku „Škoda lásky“ (tou dobou čerstvě proslavenou spojeneckými armádami pod anglickým názvem „Roll out the barrels“) Hlavní postavou parodie však nebyli spojenečtí letci, ale kolaborací

zkompromitovaný ministr protektorátní vlády Emanuel Moravec , známý svojí zcela holou lebkou. Parodie vznikla patrně ještě v posledních letech protektorátu, a já jsem ji odposlechl při tancovačce na Zvíkově kam večer chodila moje šestnáctiletá sestra při posledních předškolních prázdninách. Psát jsem ovšem tehdy ještě neuměl a tak jsem si text i melodii písně, která mě zaujala zkrátka zapamatoval.

*Já mám vlasy
dozadu učesaný
jsou to vlasy
Sorelou namazaný
Sorela je
na vlasy výborná věc
Namažeš ji jednou dvakrát
hlavu máš jak Moravec*

Slzy dojetí v očích přítomných maminek rychle vystřídaly slzy smíchu .Pak se přidala paní učitelka a nakonec i děti uchváceny náhlým pocitem radosti a úlevy z nečekané změny nálady dospělých.No a já jsem si poprvé uvědomil , jaký je to úžasný pocit zazpívat ve správný okamžik na správném místě tu správnou píseň . Pak už to se mnou jenom rostlo. A právě i s touto moji vstupní písničkou se občas do Kladské prvního září při zahájení školní ho roku vracívám. Že poválečná parodie

v roce 1947 rozesmála dospělé a pak i děti je celkem pochopitelné , ale že se ji budou smát i prvňáci nového tisíciletí ještě po více než šedesáti letech, tak to je pro mně opravdu radostné překvapení. A Kladská, moje první škola je jediné místo na světě, kde si to mohu znovu prožít.

Jan Vodňanský